

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

10. An bannitus, qui impunè potest occidi, sit in periculo mortis, itaut
possit absolvi, ut moribundus? Et quid, si habet salvum conductum? Ex p.
5. tr. 3. res. 64.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Aliquibus reservatis. Ref. IX. &c. 269

clitantes, & indigentibus spiritualibus auxiliis. Iura namque, quæ hujusmodi remediis piè provide-
runt, nullatenus ad vim terminorum attenderunt, sed
ad necessitatem potius, quæ utrobique urget. Undè
ille dicitur positus moraliter in articulo mortis, quo
arbitrio boni viri naturaliter est in periculo mortis,
propter infirmitatem, vel propter violentiam, quan-
do bellum actuale aggreditur, vel mare (ubi solent
navigantes periclitari) vel quando etiam mulier
gravida vicina est partui, quantumcumque affueta
facile parere. Ita ille. Sed in his omnibus superius
dictis ego non recedo à sententia, quam docui, ubi
suprà ref. 61. & 62.

6. Sed notanda est hic obiter doctrina singularis
Joannis de Soria in Epilogo summarum part. 2. tr. 1.
refol. 1. disp. 6. §. circa Casus reservatos; ubi docet,
quod quando Confessor absolvit penitentem in
aliquo casu reservato, non habens jurisdictionem,
si penitens credit se fuisse validè absolutum, non est
quod postea Confessor laboret; cum enim penitens
fuerit absolutus ab omnibus peccatis, fuit etiam in-
directè absolutus à reservatis per infusionem gra-
tiae. Demum hæc opinio ex absolute prolata,
mihi non placet; idèd puto sequendam esse sen-
tentiam Martini de San Joseph in mor. 1. Confess.
tom. 1. lib. 1. tract. 25. de penitent. num. 10. ubi sic
ait. Quando el penitente se confesò con buena
fée, però la absolucion fue invalida, como de ca-
sos reservados de que no pudo absolver al peni-
tente, esta obligado el confessor à avisarle del yerro,
para que se confesse otra vez, porque el confes-
sor es Pastor espiritual y deve mirar por su utilidad
espiritual en caso grave como este, donde el mismo
confessor causò el daño. Però si se ha de seguir
grave daño del aviso, non ay para que darle donde
no ha de aver utilidad, que solamente avia de servir
de volver à confessar los pecados, cosa que no es
de tanto momento, que se aya de obligar con tan
grave daño, salvo en peligro de muerte, donde se
puede temer, que no se volver à mas à confessar,
que à qui siempre se recibien bien semejantes avi-
sos. Ita ille, cui adde Remigium in pract. Confess.
tr. 5. cap. 5. §. 20. n. 3.

RESOL. IX.

An remigantes sint in articulo mortis, ita ut possint
absolucionem obtinere, ac ceteri moribundi? Ex
p. 5. tract. 3. Ref. 62.

§. 1. **A**git de hoc casu Hurtadus de Mendoza ubi
suprà vol. 1. de fide disp. 84. sect. 8. §. 126.
& sic asserit. De remigibus est controversia, sintne
in mortis articulo? Sà ver. absolutio, n. 4. censet eos
esse in vita discrimine. Sanchez eo cap. 13. censet
oppositum. Ego modò componam utrumque, quan-
do aggradienda est longa, ac biremibus periculosa
navigatio, remiges sunt in mortis articulo, ut de
ceteris cum simili periculo navigaturis dixit rectè
Sanchez & Suarez disp. 21. sect. 4. num. 23. Ratio
est, quia homines frequenter pereunt in ea occa-
sione, & est omnibus periculum pereundi, licet
enim non sint omnes perituri simul, at certè omnes
simul sunt in periculo, nec scitur quis sit evasurus.
Nec expectandum est, ut suboriantur procella, tunc
enim & Confessarij sunt pauci, & multa peniten-
tium turba, & post ponuntur remiges ceteris navi-
gantibus, quia sunt sex biremibus. Nec confessio
tunc fit integra; tutius ergo est confessione integra
præire periculo, quàm eam in tempestate dimidia-
re, ubi totum animum occupat præsens mors in-

Tom I.

tenta procellis. Ego quidem existimo, qui ejusmodi
ineunt navigationes teneri per se lege charitatis ad
se Deo reconcilians, excusari autem nonnullos ex
ignorantia, aut inconsideratione. Item cum imminet
pugna navalis, remiges sunt in periculo mortis. In
his occasionebus accipiendus est Pater Sà, in qui-
bus Pater Sanchez non adverstatur. Extra hos ca-
sus non sunt remiges in mortis articulo; sicut nec
quivis miles prædicatorius est in eo, sed illi dumtaxat,
qui prælio sunt vicini, longè enim absente oc-
casione certaminis non sunt in vita periculo. De iis
loquitur Pater Sanchez, de quibus non est accipien-
dus Pater Sà, & hæc omnia docet Hurtadus loc. cit.
Sed circa præsentem quætionem ne deseras videre
Bellochium de casibus reservatis. p. 1. q. 2. num. 130.
& Finellium de casibus reservatis. c. 8. n. 8. Torreblan-
cam in pract. iur. spir. lib. 4. cap. 6. n. 24. & 26. qui-
bus adde post hæc scripta visum Ægidium Trullen-
ch in Bulla Cruciatæ lib. 1. §. 7. c. 2. dub. 8. n. 5.
ubi sic ait. Damnati ad triremes non censentur in
hoc periculo, quidquid dicat Sà ver. Absolutio, n. 4.
quia id periculum non est proximum, & si aliquan-
do contingat periculum, Sacerdos in triremibus ire
solet confessiones periclitantium excepturus; atque
sæpè triremes ad portum accedunt, in quo est Sa-
cerdotum copia. Ita Trullench.

RESOL. X.

An bannitus, qui impunè potest occidi, sit in peri-
culo mortis, ita ut possit absolvi, ut moribun-
dus?

Et quid, si habeat salvum conductum? Ex part. 5.
tract. 3. Ref. 64.

§. 1. **R**espondet affirmativè Naldus in Summa
ver. absolutio à censuris num. 5. Floronus
de casibus reservatis p. 1. cap. 4. §. 8. n. 9. & Bello-
chius in pract. Theol. mor. part. 1. q. 2. num. 133. ubi
sic ait: Adde absolutionem ab omni peccato, &
censura posse dari per quemcumque Confessarium
illi bannito; qui potest ubique impunè occidi; &
ratio est, quia ubique & semper versatur in pericu-
lo mortis, non potest tamen illi dari absolutio si ha-
beret salvum conductum. Ita ille.

RESOL. XI.

An damnati ad mortem sint in articulo mortis, ita ut
possint absolvi modo, quo supra dictum est de aliis
moribundis.

Et an si damnati habeant peccata reservata, non tea-
neantur mittere Confessarium, nec Confessarius tea-
neatur adire Superiorem pro facultate etiam si pos-
sit, & etiam si sint simul in eadem domo Prælati;
& subditi? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 61.

§. 1. **A**d hunc casum ita respondet Hurtadus de
Mendoza vol. 1. de fide disp. 84. sect. 8. §.
125. Afficiendi ultimo supplicio sunt in mortis arti-
culo; lata igitur sententia, & instante executione,
sunt in eo mortis articulo, in quo nulla est reserva-
tio: Nec tenentur mittere Confessarium, ut petat à
Superiore facultatem, quia rectè monet Pater Sanch.
illud futurum oneri Confessatio potius, quàm peni-
tenti, qui quidem adire non potest. Adde eum non
teneri eum Superiorem adire, quamvis possit, e.g. sine
simul in eadem domo Prælati & subditi. hic ha-
beat crimina reservata Prælati, non tenetur illum
adire magis, quàm si esset ex morbo moribundus.

Z 3 Ad